

THƯA MẸ VIỆT NAM

Nguyễn Thị Tịnh Thy

BAI THƠ VIẾT CHO NHỮNG NGÀY 30 THÁNG 4 TRÊN ĐẤT NƯỚC
TÔI (NGUYỄN THỊ TỊNH THY)

... viết cho người nằm xuống, người đứng lên, người ra đi, người ở
lại; cho những nỗi và niềm đầy ngang trái cứ ngoáy vào vết thương
lịch sử.....



*Nguyễn Thị Tịnh Thy là tiến sỹ, nhà lý luận phê bình văn học, giảng viên khoa ngữ
văn Đại học Huế.*

Mẹ ơi!

Khi Cha nói với Mẹ rằng

Ta là giòng giòng của Rồng

Nàng là giòng giòng của Tiên

sống với nhau hoài không đặng

Sao Mẹ không nhắc Cha câu gừng cay muối mặn

Sao Mẹ không trả lời Cha

Đi mô đem thiệp đi cùng

đói no thiệp chịu lạnh lùng thiệp theo

Khi Cha bảo Mẹ đem năm mươi con lên núi
Sao Mẹ không trả lời Cha
Lấy chồng thì phải theo chồng
chồng đi đường rấn đường rờng cũng theo
Khi Cha hứa với Mẹ nếu gặp khó khăn
Nàng hãy cùng các con gọi to về biển
Sao Mẹ không trả lời Cha
Chúng ta thà no đói có nhau
râu tôm nấu với ruột bầu
thuận vợ thuận chồng tát biển Đông cũng cạn
Sao Mẹ chấp nhận để một trăm đứa con phải chia ly đôi ngã
Để cuống rón chúng con bị cắt đứt làm hai
Sao Mẹ chịu khổ đau một mình mà không nói với ai
dắt dứ năm mươi con đi lên miền núi thăm
để năm mươi thiếu vắng hơi mình
Ước chi ngày xưa Mẹ cứ bên Cha cho trọn nghĩa tình
dù vất vả đắng cay
dù chịu nhiều cơ cực
nuôi chúng con bằng nước sông Hồng
với cơm tấm, ổ rơm
bên ước Mẹ nằm...
Để đêm đêm dưới ánh trăng rằm
Chúng con được nghe lời Mẹ dạy
Rằng anh em như thể tay chân
Chị ngã em nâng
Gà cùng một mẹ...
Chúng con lớn lên
Cách núi ngăn sông
Xa mặt cách lòng
Năm mươi đứa xa cha như nhà không nóc
Năm mươi đứa thiếu mẹ quên chín chữ cù lao
không biết quý câu một giọt máu đào

bao bận nôi da xáo thịt
Chúng con chia nhà Mẹ thành hai ngõ
ngõ Đàng Ngoài và ngõ Đàng Trong
ngõ bên này và ngõ bên kia sông
Vì danh lợi
vì tiền tài
vì nhiều điều khác nữa
mà có ngày xem nhau là nước lửa
Rồi bắt hiếu bần nhau
rạch ngang mình Mẹ
cầu Hiền Lương đề nặng buồng tim
Mẹ ở đâu giữa hai miền Bắc Nam
Khi bao con gái của Mẹ hóa thành hòn vọng phu
bao con trai thành chiến sĩ trận vong hoặc thành liệt sĩ
Dẫu ở bên nào
cũng đều là con Mẹ
tàn hại lẫn nhau
Đứa nào cũng nói trước nói sau
là vì muốn chấm dứt nỗi đau
vì muốn giúp Mẹ được nối liền thân ngọc
nên đứa nào cũng súng gươm hần học
trút xuống đầu nhau vô số nỗi tai ương
Làm sao có thể nối liền vết thương
bằng phát súng nhất gươm
chứ không phải bằng sợi chỉ
sợi chỉ dài se từ những tình thương
Nhân danh gì mà chúng con gọi ca
hoặc chì chiết sự sống lẫn cái chết của nhau
Nhân danh gì mà gọi nhau là địch
đếm xác anh em xây thắng lợi cho mình
Ai cũng nói là yêu Mẹ với tất cả tâm tình
Ai cũng bảo là hoàn toàn vì Mẹ

Càng yêu Mẹ nhiều càng phải giết anh em?
Mẹ có ngờ đâu
các con lớn khôn
không muốn hát câu nhiều điều phủ lấy giá gương
không muốn hát câu bầu ơi thương lấy bí
mà thích hát trên những xác người
Chúng con hát trên những xác người bài hát hân hoan
Chúng con say sưa ngợi ca lý tưởng của mình
không nghĩ đến Mẹ thế nào khi nhìn anh em con chém giết
Chẳng có ai cần biết
Mẹ ở đâu trong những trận tương tàn
trong tiếng súng đêm ngày dội về đình tai nhức óc
Mẹ đứng ở trời Nam để ngóng về đất Bắc
hay đứng giữa dòng Bến Hải
lấy nước sông làm dịu nỗi xót lòng...
Mẹ sinh ra chúng con trong cùng một bọc
Những tưởng để thương nhau
Đâu nghĩ đến ngày sau
trăm đứa con trai xé nát bọc đồng bào
xé chia thân mẹ
Mấy trăm năm vết cắt cũ vẫn còn
Mấy mươi năm vết xé mới vẫn chưa liền sẹo
Trăm đứa con vẫn còn đi muôn nẻo
trăm tám lòng vẫn chưa hết hờn căm
Ai cũng nói cuộc đời có bao lăm
mà chẳng ai chịu nhường ai một bước
Cũng là một từ đất nước
mà trong một ngày
có người gọi là giải phóng quê hương
có người kêu là ngày quốc hận
Rồi kẻ cười người khóc
người đoàn tụ kẻ biệt ly

người hò hời đeo huy chương đứng trước máy truyền hình
kẻ uất hận nuốt tủi hờn trong bóng tối

Hơn bốn mươi năm rồi

chưa một ai nói với Mẹ là chính mình có lỗi

mà chỉ chực chờ đổ lỗi cho nhau

Mẹ ơi!

Ngang trái trái ngang

hận thù thù hận

khổ đau đau khổ

vòng luẩn quẩn không cời ra mà càng thít chặt

Đường đời lắm thương đau

nhều gập ghềnh lắt lẻo

chẳng có đứa con nào chịu nắm tay Mẹ dắt

nên đã lạc lối làm đường

chẳng đứa nào chín bỏ làm mười

nên chúng xát muối vào lòng nhau mỗi khi có thể

Khép lại lịch sử... vẫn biết là như thế

Sao chỉ khép với người ngoài

còn với anh em thì cày đi xới lại

mát dạ người này thì rất dạ người kia

Vì sao?

Vì sao?

Có phải vì xa cách nhau

từ cái thuở Mẹ Cha mỗi người mỗi ngã

nên bây giờ đứa con nào cũng thế

thích bán anh em xa mua láng giềng gần

dù không khác máu nhưng vẫn tanh lòng...

Mẹ đau!

Mẹ đau!

Hãy nhắc cho kỹ, nhớ cho sâu

Khi con hát bài ca chiến thắng

là khi mẹ dâng trào cay đắng

Sung sướng chi mà nói liền khúc ruột mình bằng xác những đứa
con

Mẹ có ngờ đâu

sau khúc khai hoàn

Con của mẹ thay chiến hào bằng nhà tù khắp chốn
để giam giữ anh em

Chiến tranh không còn

nhưng máu vẫn đỏ

bao nhiêu đứa con Mẹ bị chôn sấp dập ngựa trên rừng vàng

bao nhiêu đứa chìm sâu dưới biển bạc

bao nhiêu đứa cập bến rồi vẫn lên đênh phiêu dạt

Con rồng cháu tiên, lá ngọc cành vàng

phải có ngày nâng niu bàn chân thiên hạ

kiếm đồng tiền nướng nấu phận lưu vong

Nuốt oán nuôi thù phực hận long đong đất khách

như dã tràng xe cát

Giàu sang thành đọt hiền hách nơi xứ người

khác nào mặc áo gấm đi đêm

Xưa Mẹ vọng phu

bây giờ vọng tử

héo hon, mòn mỏi

vọng các con về dưới mái yêu thương

nơi có những hàng tre xanh mát con đường

quên hết muộn phiền không còn thù hận...

Làm sao?

Làm sao?

Chúng con có thể cùng nhau

cúi đầu trước Mẹ

hóa giải thù xưa nói lời tạ tội

Để nước mắt thôi rơi

để tóc Mẹ xanh

để lòng Mẹ mát

đề vết thương bao nhiêu năm chà xát
không còn hành hạ Mẹ ngày đêm

...

Dẫu biết rằng không thể đợi chờ thêm
Không thể đợi chờ thêm...

Nhưng...

Làm sao?

Phải làm sao?

Thưa Mẹ Việt Nam?

NGUYỄN THỊ TỊNH THY

(Huế, tháng 4 năm 2018)